

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 208.

Femte Session.

64de Møde.

Torsdagen den 12te Januar.

(Fortf.)

Premierministeren (fortf.): Enhver veed desuden, at der er noget Vilkaarligt i enhver saadan Lov, idet der er en vis Grændse, hvorved man maa hvile, uden at man kan gjøre det indlysende, at det netop er den rette Grændse, saa at det altsaa er en vis Samstemning imellem Flere, der skal give et saadant Arbejde dets rette Betydning, og den Enkelte kommer derfor ikke let frem dermed. En lignende, som det forekommer mig, aldeles uforanlediget Mistillid er den, at man frygter for den Begrændsning, som er udtrykt i § 22 i Regjeringens Udkast, nemlig, at Adresser skulle angaae Kongerigets særegne Anliggender; thi det forekommer mig at være klart, at fra det Dieblit, at Fællesforfatningen bliver oprettet — og, indtil den bliver oprettet, bliver den nærværende Grundlov i Gælt og Alt ved sin fuldkomne Gyldighed —, saa maae Adresser, der angaae det hele Monarchie, komme fra den fælles Forsamling. Det forekommer mig ikke at staae i nogen Forbindelse med den Afgang, Enhver har til at gaae til sin Konge, en Afgang, som i sig selv vistnok er meget gammel her i Landet, skjøndt det først er under de sidste to Konger, vi have havt, at den er bleven ret udviklet og almindelig. Den Afgang beholder jo Enhver; ogsaa de vigtigere Adresser kunne jo fremkomme paa Rigsdagen, kun ingen Adresser, der angaae Staten i det Hele, eller der angaae enkelte andre Statsdele end den, for hvilken Danmarks Grundlov er givet; men ogsaa om saadanne Anliggender kan jo Enhver baade gjennem Pressen og ved personligt at henvende sig til Kongen udtale sin

Mening; men disse Uttringer fra Enkelte er noget ganske Andet end de Adresser, som komme fra en Forsamling, der udgjør en af de vigtigste offentlige Autoriteter. Det forekommer mig ogsaa at være en ikke begrundet Anledning til Mistillid, naar man klager over, at de Forsamningslove, som have været forelagte Hertugdømmernes Stænder, ikke indeholde en saadan Frihed eller Lighed som den, der gaaer igjennem vor danske Grundlov. Dersom man skulde lægge nogen Vægt paa de offentlige Uttringer her i Landet, saa har man her ingenlunde ønsket, at der der skulde være den Frihed, som man vil have og har her i Landet. Der klages jo ideligt over, at der bliver taalt for meget af Uttringer i Hertugdømmerne, som strider mod vore Interesser. Der klages ogsaa over al den Opposition, der har vist sig i Provindsstænderne for Hertugdømmerne.

Hvad nu § 51 i Grundloven angaaer, som taler om Mandskabs Udskrivning, saa forekommer det mig ikke, at der i det, den ærede Ordfører udtalte, er Noget, som modsiges den Mening, jeg har ytret, og som jo flere Andre have ytret her i Salen, at denne Udskrivning af Mandskab er en Bevillingsret. Han yttrede blot, saavidt jeg opfattede ham, at det var en særlig Bevillingsret, som enhver Statsdeel skulde have for sig; men det forekommer mig at være Noget, som, naar Heelstaten bliver sammensat, slet ikke lader sig gjøre, at Rettigheden til at bevilge et vist Antal Mandskab skulde være hos en enkelt Landsdeel; thi saa maatte den enkelte Statsdeel jo kunne nægte det Mandskab, som behøvedes, og altsaa bleve Statens Kræfter derved svækkede. Jeg kan vel indsee, hvorledes den ærede Ordfører forestiller sig, at det skulde være, nemlig, at der skulde være en Ret til at bevilge Mandskab hos Fæl-